

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opmerking

Algemene regel 3.6 is ook van toepassing als gevraagd wordt een gegeven antwoord toe te lichten, te beschrijven en dergelijke.

Opgave 1

1 maximumscore 2

vakbonden, werkgeversbonden, individuele werkgevers

Opmerkingen

- Voor elke ontbrekende partij 1 punt in mindering brengen.
- Voor elke ten onrechte genoemde partij 1 punt in mindering brengen.

2 maximumscore 2

ja

Uit de verklaring moet blijken dat de totale cao-loonstijging groter is dan de prijscompensatie.

3 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat een loonstijging die de stijging van de arbeidsproductiviteit overtreft, leidt tot hogere loonkosten en hogere afzetprijzen waardoor de internationale concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven verslechtert en de export wordt aangetast.

Opmerking

Een antwoord via de loon-prijsspiraal ook goed rekenen.

4 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat meer moeders / vaders zich aan kunnen bieden op de arbeidsmarkt zodat deze ruimer wordt, hetgeen kan leiden tot lagere looneisen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 2

---

5 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is valutarisico.

Een voorbeeld van een juiste verklaring is:

Een verklaring waaruit blijkt dat vóór de euro internationale beleggers het risico liepen dat de koers van de buitenlandse valuta daalde, waardoor het rendement van buitenlandse beleggingen lager zou uitvallen.

6 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat een grote thuismarkt grootschalige productie mogelijk maakt, hetgeen lagere kosten per eenheid product en dus lagere verkoopprijzen mogelijk maakt (en dat bedrijven in Amerika en Japan op dit punt een voordeel hadden vergeleken met bedrijven in het eurogebied).

7 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat de ECB bij inflatie (overbesteding) in de EMU als geheel de rente kan verhogen en dat deze hogere rente in een land waar sprake is van onderbesteding kan leiden tot een daling van de bestedingen, waardoor de onderbesteding in dat land wordt versterkt.

8 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat anticyclisch begrotingsbeleid bij hoogconjunctuur inhoudt dat de overheidsbestedingen worden beperkt / de belastingen worden verhoogd, waardoor het overheidstekort kleiner wordt.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 3

9 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

Antwoorden waaruit blijkt dat het gaat om accijns op autobrandstof, btw op autobrandstof, milieuheffing op autobrandstof.

Opmerking

Een 'kilometerheffing' of soortgelijke benamingen, fout rekenen.

10 maximumscore 2

degressief

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

procentuele autolasten bij laagste inkomens: $\frac{1.140}{12.000} \times 100\% = 9,5\%$

procentuele autolasten bij hoogste inkomens: $\frac{1.940}{50.000} \times 100\% = 3,9\%$

Opmerking

Een andere juiste manier van afronden ook goed rekenen.

11 maximumscore 2

ja

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

lastenverhoging bij de hoogste inkomens: $\frac{2.060 - 1.940}{50.000 \times 0,60} \times 100\% = 0,4\%$

Bij de overige inkomensgroepen nemen de lasten af of blijven deze gelijk.

Opmerking

Een andere juiste manier van afronden ook goed rekenen.

12 maximumscore 2

curve B

Een voorbeeld van een juiste verklaring is:

Een verklaring waaruit blijkt dat in het varimetersysteem de hoogste inkomensgroepen meer en de laagste inkomensgroepen minder betalen zodat dit systeem minder degressief is en dus minder denivellerend werkt dan het huidige systeem.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4

13 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat de vraag naar huurwoningen zal stijgen / dalen als het (besteedbaar) inkomen daalt / stijgt.

14 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat het aanschaffen van een koopwoning minder aantrekkelijk wordt, zodat de vraag naar (het substituu) huurwoningen (bij gelijkblijvende huur) zal toenemen.

15 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

- overheidsaanbod: $340.000 - 260.000 = 80.000$ 1
- in procenten: $\frac{80.000}{340.000} \times 100\% = 23,5\%$ 1

Opmerking

Een andere juiste manier van afronden ook goed rekenen.

16 maximumscore 2

€ 200

Een voorbeeld van een juiste toelichting is:

Een toelichting waaruit blijkt dat bij een huur van € 400 de vraag 340.000 bedraagt en dat de verhuurders € 600 willen ontvangen om het aanbod op 340.000 te brengen.

17 maximumscore 2

nee

Een voorbeeld van een juiste verklaring is:

Een verklaring waaruit blijkt dat ook bij verhuur door de overheid mensen die niet willen / kunnen betalen, van het huren van een woning kunnen worden uitgesloten.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 5

18 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

- belastingsubsidie: $-0,60 \times \text{€ } 16.500 + \text{€ } 11.550 = \text{€ } 1.650$ 1
- netto jaarinkomen met belastingsubsidie:
 $0,82 \times \text{€ } 16.500 + \text{€ } 1.650 = \text{€ } 15.180$
 stijging: $\text{€ } 15.180 - \text{€ } 12.450 = \text{€ } 2.730$ 1

19 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat in het voorstel van de politieke partij ook hogeschoolden die door een deeltijdbaan een laag arbeidsinkomen hebben, zullen profiteren van de belastingsubsidie terwijl die juist bedoeld is voor laaggeschoolden.

20 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

Bij een stijging van het bruto jaarloon met (bijvoorbeeld) € 100 neemt de belastingsubsidie af met $0,60 \times \text{€ } 100 = \text{€ } 60$.

De verschuldigde belasting stijgt dus met $0,18 \times \text{€ } 100 + \text{€ } 60 = \text{€ } 78$.

marginale belastingdruk: $\frac{78}{100} \times 100\% = 78\%$

21 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat de overheid minder aan uitkeringen uitgeeft als door de belastingsubsidie meer uitkeringsgerechtigden aan het werk gaan.

22 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat door de belastingsubsidie het netto-inkomen van alle mensen met een laag arbeidsinkomen stijgt, waardoor de consumptie stijgt en de overheid meer indirecte belastingen ontvangt.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 6

23 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat een stijging van het nationale product gepaard gaat met een toename van consumptie en investeringen die (voor een deel) gefinancierd wordt met leningen die de geldhoeveelheid vergroten.

24 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat banken bij een lagere rentemarge minder winst maken met hun kredietverlening, zodat zij proberen inkomen te verdienen door andere (financiële) activiteiten in hun assortiment op te nemen.

25 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

- index prijspeil na drie jaar: $100 \times 1,30^3 = 219,7$ 1
- geldontwaarding na drie jaar: $100\% - \frac{100}{219,7} \times 100\% = 54,5\%$ 1

Opmerkingen

- *Voor de berekening $3 \times 30\% = 90\%$ 0 punten toekennen.*
- *Een andere juiste manier van afronden ook goed rekenen.*

26 maximumscore 2

- A inflatie
- B geldontwaarding
- C directe ruil
- D arbeidsverdeling

- Indien A én B juist 1
- Indien C én D juist 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 7

27 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

omzet: 5 miljoen × € 1,60		€ 8.000.000
grondstofkosten	€ 2.300.000	
energiekosten	€ 520.000	
diensten van derden	<u>€ 380.000</u>	
		<u>€ 3.200.000</u>
bijdrage aan het nationale product		€ 4.800.000

28 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

omzet		€ 8.000.000
loon: 110 × € 35.000	€ 3.850.000	
rente en pacht	€ 850.000	
overige kosten	<u>€ 3.200.000</u>	
totale kosten		<u>€ 7.900.000</u>
winst		€ 100.000
$\frac{100.000}{8.000.000} \times 100\% = 1,25\% \text{ (hetgeen minder is dan 2,5\%)}$		

29 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat een lage bezettingsgraad leidt tot hoge constante kosten per product die (bij een gegeven winstmarge) worden doorberekend in de verkoopprijs.

30 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat bij diepte-investeringen arbeid wordt vervangen door kapitaal, waardoor de kosten per product kunnen dalen en de verkoopprijs verlaagd kan worden, met een grotere afzet en een hogere bezettingsgraad tot gevolg.